

שעה בין ירוק לסגול¹ / מירה מאיר
מתוך "פתחו את השער" מד"ל לכתה ג', תשנ"ה עמ' 293-290

להיות עם אבא לבד, לשוחח אתו, להאזין לסיפוריו, הוא אחד הצרכים החשובים של ילדים. הילד הדובר שבשיר הזה מבטא עד כמה נעימה וטובה לו השעה הפרטית עם אבא, שבה הוא יכול לדבר על הכול².

השעה שנבחרה על ידי הילד שבשיר להתייחדות עם אביו היא שעת ערב, או כפי שהיא מכונה על ידי המשוררת "שעה בין ירוק לסגול" - לפני רדת החשכה המוחלטת ולאחר הרעש וההמולה של הבוקר והצהריים. שעה זו משפיעה גם על הלוך הרוח של הילד: הרוגע והשלווה שבה מתקיימת הפגישה הם נעימים ומיוחדים.

למרות ששעת בין הערביים היא פרק זמן קצר מאוד, יש בשיר הרגשה של נינוחות. הקצב הוא איטי והנימה מינורית. החזרה על המילה "אפשר" ("אפשר לספר לו, אפשר גם לשאול...") מדגישה את הניגוד שבין רצונותיו של הילד לבין הזמן הקצר העומד לרשותו.

גם על פי המסורת היהודית קיימות שעות המאפשרות פסק זמן של "בין לבין". בשעות אלה ניתן לממש את הקשר בין המבוגרים לילדים. אלה השעות של ערב שבת, ערב חג, בעת ההליכה לתפילת ערבית וכדומה.

"בין ירוק לסגול" - הצבעים שבחרה המשוררת לתיאור שעה זו מבטאים התבוננות אישית. אם נבדוק את שילובם, נקבל משהו בלתי מוגדר, כהה - בין חום לאפור, גוון המצליח לשקף חלק זה של היום, שאין בו חשכה מוחלטת. גם ייתכן שהתמזגות צבע השמים בשעה זו עם הצומח וצמרות העצים הוא מקור הגוון, שבעיני המשוררת הוא בין ירוק לסגול.

באמצעות החזרה על המילים "טובה" ו"אפשר" מבטא הדובר בשיר את האיכות המיוחדת של שעה זו.

"טובה השעה בין ירוק לסגול"

טובה השעה של כוכב"

¹ את השיר "שעה בין ירוק לסגול" כתבה מירה מאיר בעקבות הציור של נחום גוטמן. זהו אחד השירים בספר **אני אוהב לצייר** (ספריית פועלים, תשל"ד), הכתובים כולם על פי תמונות. מומלץ לעיין בפתחה של הספר.

² בכתה שבה ילדים ללא אב, יתואר המפגש בין הילד לבין מבוגר אהוב או קרוב. בכל מקרה כדאי להתייעץ עם מומחה.

המילה טובה חוזרת פעמיים, ולאחריה מפורטות הסיבות לטיבה של שעה זו.

"אפשר לספר לו חלום שחלמתי?"

"ואפשר גם לשאול..."

"ואפשר לבקש..."

"ואפשר לספר לו על גדי ורות"

ולבסוף -

"ואפשר יהיה

בשקט

לדבר

על הכול."

חמש פעמים חוזרת המילה "אפשר". הדובר מפרט את מכלול האפשרויות הנפתחות בפניו במפגש האיכותי הזה.

הסיום המתמצה בשלוש מילים, שנכתבות בשלוש שורות נפרדות, מבטא את הרעיון של המעט המכיל את המרובה.

"על הכול" - הכל פתוח. כל אחד יוכל בהזדמנות המתאימה לו לצקת תוכן שונה במפגש הפרטי שלו, בשעת רצון זו שבין ירוק לסגול.

הצעות להפעלה

1. התייחסות לכותרת השיר (הצעה א')

- שיחה

מהי "שעה בין ירוק לסגול"?

התלמידים יעלו השערות, מהי שעה כזו.

(תשובות אפשריות: שעת השקיעה, שעה דמיונית, אין דבר כזה, כשהשמש מחליפה צבעים, חלום, צבעי הפרחים בשדה בשעת ערב).

- צביעה ודיון

התלמידים יתבקשו לחלק דף נייר לשניים. כל תלמיד ותלמידה יבחרו בשני צבעים (צבעי מים או צבעי אצבעות) וימרחו כל צבע מכיוון אחד כלפי אמצע הדף, עד מקום המפגש בין שני הצבעים. נקודת מפגש כזו תהיה צרה אבל מודגשת.

התלמידים יתבקשו לנסות ולתאר את הצבע החדש שהתקבל. יש לשער שהם יגלו, כי נוצר כאן צבע חדש שקשה לתארו, צבע לא ברור שאולי אין לו שם, וכי שטחו על הדף הוא קטן ומצומצם.

בשלב זה יתבקשו התלמידים למצוא קשר בין פעילות זו לבין הכותרת "שעה בין ירוק לסגול".

אפשר לעזור לתלמידים ולציין, שזו שעת בין הערביים, שעה שהלילה מתחיל לתפוס את מקומו של היום, שעת מפגש.

כדאי לשוחח על ייחודה של שעה זו; שעה קצרה, צבעי השמים בלתי ברורים, יש בה ערבוב של אור וחושך, היא מעוררת רגשות והרהורים וכדומה.

2. בין הצבעים (הצעה ב')

- התלמידים יקבלו דף המחולק לארבעה חלקים ויתבקשו לבטא בצבעים את החלקים השונים של היום.

בוקר
צהריים
ערב
לילה

- לאחר הצביעה, הם יתבקשו לנמק את בחירת הצבעים.

- המורה תכתוב על הלוח את כותרת השיר "שעה בין ירוק לסגול" והילדים יתבקשו להציע, היכן ניתן למקם שעה כזו על הדף שקיבלו, ולנמק הצעתם.
  - בהמשך ניתן לשאול באיזה חלק של היום הם מרגישים הכי נעים, הכי כיף ומדוע.
  - המורה תקרא את השיר בקול.
- לאחר קריאת השיר, התלמידים יתבקשו להגיב באופן חופשי ולציין מה בשיר מדבר אליהם באופן מיוחד.

3. הבעה בכתב (או בעל פה)

- התלמידים יספרו או יכתבו על הנושאים הבאים:
  - א. רגע של כיף עם אבא (דוד, סבא, חבר).
  - ב. רגע של כיף עם אמא (דודה, סבתא, חברה).
- ניתן לבחור בכותרת הדומה לכותרת השיר ולכתוב שיר או סיפור. למשל:
  - שעה בין צהוב לכתום.
  - שעה בין יום שישי לערב שבת.
  - שעה בין שבת אחר הצהריים למוצאי שבת.
  - שעה בין מנחה לערבית.

4. קריאה בתפקידים

- הקריאה לפי תפקידים, שתחולק בין התלמידים, עשויה להדגיש את מגוון האפשרויות שמעלה הילד בשיר לניצול שעת המפגש בינו לבין אביו.
- הקריאה המוטעמת תדגיש גם את המילים החוזרות, את ההבדלים בין סיפור חוויות משמחות לבין ביטוי רגשות של פחד וחרדה, את ההבדל בין שיחות קצרות לארוכות ועוד.

5. משחק צו השעה

- התלמידים ישבו בקבוצה ויכינו את המשחק. לשם כך הם זקוקים לבריסטול, למחוג, לסיכה מתפצלת ולמכשירי כתיבה.

- אופן המשחק: מסובבים את המחוג עד שהוא עוצר על ביטוי מסוים, מול תלמיד או תלמידה מסוימים. הם מסבירים, מציגים או מספרים בכל דרך הנראית להם את הביטוי (בפנטומימה, בציור).

להלן הביטויים:

הגיעה השעה, שעת רחמים, שעת רצון, בשעה טובה, שעת האפס, שעה קשה, שעה קלה, שעת פנאי, שעת כושר, שעה חופשית, שעת חירום.